

Ylivieskan Seutukunnan Omaishoitajat ja Läheiset ry

KERTOMUS TOIMINNASTA 2007

YLEISTÄ

Ylivieskan Seutukunnan Omaishoitajat ja Läheiset ry. perustettiin vuonna 2005 ja rekisteröitiin 17.6.2006. Vuosi 2007 oli Ylivieskan Seutukunnan Omaishoitajat ja Läheiset ry:n kolmas toimintavuosi. Yhdistys on Omaishoitajat ja Läheiset -Liitto ry:n jäsen.

Yhdistys toimii seuraavissa kunnissa: Ylivieska, Kalajoki, Alavieska, Oulainen, Sievi, Merijärvi. Toiminta-alue kattaa seuraavat pääpostinnumeroalueet 84100, 85100, 85200, 85300, 86200, 86300 sekä niiden alanumerot.

Yhdistyksen jäsenmäärä on noussut viime vuoden 87 jäsenestä 104 henkilöjäseneseen. Kannattajajäseniä on yksi.

Jäsenmäärän hitaaseen kasvuun ja melko vähäiseen toimintaan on vaikuttanut hallituksen puheenjohtajien ja jäsenten vaihtuvuus. Monien jäsenten oman elämäntilanteen vaativuus rajoittaa toimintamahdollisuuksia. Lisäksi yhdistyksen historian ensimmäinen projekti on ollut suuri haaste paitsi projektityöntekijöille myös yhdistyksen hallitukselle. Olemme kaikki koko ajan uuden oppimisen edessä.

Seutukunnan kunnissa oli yhteensä 311 omaishoidontukea saavaa omaishoitajaa. He jakaantuivat vuoden 2007 lopussa kunnittain seuraavasti:

- Merijärvi10
- Alavieska30
- Oulainen55
- Ylivieska110
- Sievi45
- Kalajoki61
-
- Yhteensä311

Tukea saamattomia henkilöitä on moninkertainen määrä, joista osa on tullut tietoomme toimintavuoden aikana. (Tutkimusten mukaan tuen ulkopuolella olevia on 90 % kaikista omaishoitajista).

ORGANISAATIO

Hallitus

Ylivieskan Seutukunnan Omaishoitajat ja Läheiset ry:n hallitus:

Puheenjohtaja	Meeri Rinta-Jouppi	
Varapuheenjohtaja	Erkki Huhtakallio	varalla Matti Saarikettu
Jäsen	Anna-Liisa Linnala	varalla Asta Anias
Jäsen	Eeva Salmela	varalla Inkeri Luoto
Jäsen	Linne Taka-Eilola	varalla Ani Mikkonen
Jäsen	Taimi Kangas	varalla Leila Erkkilä
Jäsen	Päivi Niinistö	varalla Heli Hintsala

Puheenjohtajana toimi Anne Männistö helmikuun 2007 puoleen väliin asti, jolloin hän otti vastuun Uutta Potkua -projektin tarkennetun toimintasuunnitelman tekemisestä ja muista projektin alkuvaiheen asioista, ja tuli valituksi projektivastaavaksi. Eeva Salmela otti vastuun varapuheenjohtajan ominaisuudessa hallitustyöskentelyn johtamisesta. Puheenjohtajana Eeva Salmela toimi 22.3.2007–16.7.2007. Hän luopui puheenjohtajuudesta asuinpaikan muuttumisen vuoksi. 17.7.2007 alkaen puheenjohtajana on toiminut Meeri Rinta-Jouppi. Hallituksen sihteerinä toimi Mirja Sormunen Kalajoelta. Hän oli sihteerinä yhdistyksen perustamispäivästä ja toimi tehtävässään vuoden 2007 loppuun. Uuden sihteerin valinta siirtyi vuodelle 2008.

Henkilöstö

Yhdistyksessä työskenteli vuonna 2007 maaliskuusta alkaen projektivastaavana Anne Männistö. Hän vastasi käytännössä Uutta Potkua –voimaantumiprojektin toteutuksesta ja koordinoinnista sekä laskujen maksusta. Hän toimittaa myös tiliasiat tilipalvelulle ja on raportointivollinen hallitukselle ja Ray:lle projektin asioista. Projektissa työskenteli lokakuusta 2007 vuoden loppuun asti projektityöntekijänä Vuokko Lukkari, jonka vastuualueena oli pääasiassa ohjauksen ja neuvonnan toteuttaminen toimintasuunnitelman mukaisesti. Projektisuunnitelman mukaan toinen työntekijä on osa-aikainen, mutta koska Vuokko Lukkarin valinta siirtyi niin pitkälle, hän työskenteli kolme kuukautta kokoaikaisena.

Projektissa oli työssä oppimisjaksolla 3.9.–26.10.2007 sosionomiopiskelija Niina Hietala. Hänen opiskeluunsa kuului palveluohjauksen syventäminen. Niina Hietala teki oppilastyönään Uutta Potkua – voimaantumiprojektin omaishoitajakyselyjen perusteella yhteenvedon Ylivieskan seutukunnan kuntien omaishoitajien ja hoidettavien tarpeista ja toiveista. Hän osallistui myös voimaantumispäivien suunnitteluun sekä projektivastaavan kanssa erilaisiin koulutuksiin ja ammatillisiin tilaisuuksiin.

Projektissa avustivat myös Oulaisten ammattiopiston sosiaali- ja terveystieteiden yksikön kuntoutuksen aikuisopiskelijat. Opiskelijat osallistuivat omaishoitajien ja hoidettavien yhteisiin voimaantumispäiviin avustaen neljän päivän ajan hoidettavia perustarpeissa ja kuntoutuksessa. Samat opiskelijat suunnittelivat yhteistyössä projektin kanssa toimialueen vertaistukiryhmien virkistyspäivät omaishoitajille syyskuussa.

Vertaistukiryhmien vetäjinä käytettiin Oulaisten ammattiopiston kuntoutusjakson aikuisopiskelijoita. Erilaisissa yleisö- ja jäsentilaisuuksissa käytettiin ulkopuolisia luennoitsijoita, joista osa oli palkkiotoimista työvoimaa ja osa vapaaehtoista. Yhdistyksen ja projektin nettisivuista vastaa vapaaehtoistyönään omaishoitaja Matti Saarikettu. (Hallitus päätti kuitenkin antaa hänelle pienen palkkion hienosti hoidetusta harrastuksestaan toimintavuonna).

TOIMINTA

Toimitilat

Yhdistys on vuokrannut Kalajoen Kristilliseltä opistolta (Kasarmintie 2b) pienen toimistotilan projektin käyttöön. Toimisto on pääasiassa Uutta Potkua – voimaantumiprojektin toimistotyötilana sekä ohjaus- ja neuvontapaikkana tiistaisin klo 9.00–13.00. Toimisto on asianmukainen yhden työntekijän käyttöön. Hallitus on harkinnut isomman tilan hankkimista, jos projektissa työskentelee useampia henkilöitä.

Hallituksen kokoukset

Hallitus kokoontui toimintavuonna 9 kertaa. Yhdistyksen sääntömääräiset kokoukset olivat keväällä ja syksyllä, lisäksi heinäkuussa oli ylimääräinen kokous. Toimialueen laajuuden vuoksi pyrittiin hallituksen jäsenet saamaan kokousmatkojen suhteen mahdollisimman tasa-arvoiseen asemaan kokouspaikkaa valittaessa. Keskeisin paikka on kaikille hallituksen jäsenille Ylivieska, jossa kokoukset pääsääntöisesti pidettiin.

29.1.2007	hallituksen ylimääräinen kokous, Kalajoki
9.2.2007	hallituksen kokous, Alavieska
22.3.2007	hallituksen kokous, Ylivieska
22.3.2007	sääntömääräinen kevätkokous, Ylivieska
16.7.2007	hallituksen kokous, Ylivieska
16.7.2007	yhdistyksen ylimääräinen kokous, Ylivieska
14.9.2007	hallituksen kokous, Ylivieska
4.10.2007	hallituksen kokous, Ylivieska
8.11.2007	hallituksen kokous, Kalajoki
27.11.2007	hallituksen kokous, Alavieska
27.11.2007	sääntömääräinen syyskokous, Alavieska

Yleinen toiminta

Vuoden 2007 aikana tärkein tehtävä oli yhdistyksen perustoiminnan vakiinnuttaminen ja projektin toiminnan käynnistäminen ja siitä tiedottaminen Ylivieskan seutu-

kunnan kuudessa kunnassa Ylivieska, Kalajoki, Alavieska, Oulainen, Sievi ja Merijärvi. Yhdistyksen ja projektin esitteitä jaettiin eri tilaisuuksissa. Hallituksen jäsenet ovat tehneet kukin omalla paikkakunnallaan jäsenhankintaa.

Erityisesti vertaistukiryhmien käynnistäminen ja jo olemassa olevien ryhmien tukemiseen panostettiin tiedottamalla toiminnasta lehdissä ja erilaisilla jäsentiedotteilla sekä yhdistyksen kotisivuilla. Yhdistyksen puheenjohtaja Anne Männistö esitteli yhdistystä ja sen toimintaa avointen ovien päivänä Ylivieskan Kotikartanossa 15.2.2007. Tilaisuudessa Kalajokilaakso-lehti teki jutun yhdistyksestä ja kertoi myös Raha-automaattiyhdistyksen (jatkossa RAY) myöntämästä rahoituksesta ja tulevasta projektista.

Yhdistyksen tunnettavuuden lisääminen sekä RAY:n C-avustuksen turvin käynnistetyn Uutta Potkua – voimaantumiprojektiin esitleminen ja projektin toiminnasta tiedottaminen eri tiedotusvälineissä oli yhdistyksen vastuulla alkuvuodesta. Tiedottaminen oli määrätietoista, tulosten näkyessä jo vuoden alussa jäsenmäärän lisääntymisellä, vertaistukitoimintaan osallistujien määrien kasvulla ja omaishoitajien tarpeista nousevilla erilaisilla yhteydenotoilla (liittyen projektin suunnitelmaan ohjauksen ja neuvonnan antamisesta).

Yhdistyksen toiminta-alueita hämmensi jonkin verran peruspalvelukuntayhtymä Kallion toiminnan valmistelu vuoden 2007 lopulla (toiminta käynnistyi 1.1.2008). Peruspalvelukuntayhtymä Kallioon kuuluvat Ylivieskan seutukunnasta Alavieska, Sievi ja Ylivieska. Lisäksi siihen kuuluu Nivalan kaupunki Nivala-Haapajärvi seutukunnasta. Muut Ylivieskan seutukunnan kunnat jatkavat toimintaansa toistaiseksi entisellä mallilla Paras-hankkeen sosiaali- ja terveydenhuollon toimialueiden väestöpohjavaatimuksista huolimatta. Tosin Oulaisten seudun kansanterveyskuntayhtymässä valmistauduttiin kuntayhtymän purkamiseen vuoden 2008 lopussa. Yhdistyksen toiminta kuitenkin jatkui suunnitelman mukaisesti Ylivieskan seutukunnan kuudessa kunnassa.

Kuntien omaishoidon vastaavien ja seurakunnan kanssa yhteistyötä pidettiin yllä ja esim. yhdistyksen jäsentiedotteita lähetettiin kuntakirjeiden mukana. Omaishoitajien kirkkopyhä järjestettiin Sievin seurakunnan kanssa yhteistyössä. Vammaispalvelun ohjaajiin pidettiin yhteyttä kehitysvammaisille järjestetyn pikkujoulun tiedottamiseksi. Omaishoitajan ja hänen hoidettavansa tukeminen – yhteistyöhanke on ollut yhdistyksemme yksi tärkeimmistä yhteistyötahoista. Hankkeen tarkoituksena on tukea Oulaisten ammattiopiston lähihoitajaopiskelijoita ottamaan opiskeluunsa mukaan myös kotona asuvat omaishoitajaperheet. Hallituksen puheenjohtaja Anne Männistö on ollut yhteyshenkilönä kunkin opiskelijan ja omaishoitajaperheen välillä. Yhdistyksen hallituksen jäseniä osallistui Oulaisten ammattiopiston järjestämille omaishoitajien koulutuspäiville 28.3.2007 sekä Juhlaa Arkeen -omaishoitajien virkistyspäivään 30.11.2007.

Hallituksen jäsen Erkki Huhtakallio osallistui Ylivieskassa 23.1.2007 kansalaisopiston yhteiskunnalliseen piiriin, jossa tilaisuudessa hän esitteli yhdistyksen toimintaa ja jakoi jäsenliittymislomakkeita osallistujille. Huhtakallio ja sosionomiopiskelija Niina Hietala vierailivat Ylivieskassa Neuroklubin järjestämässä tilaisuudessa ”Miten hoidettava voi auttaa hoitajaansa jaksamaan” 8.11.2007. Huhtakallio esitteli tilaisuudessa yhdistystä ja Uutta Potkua – voimaantumiprojektia ja kartoitti samalla yhteistyömahdollisuuksia.

Yhdistys osallistui Kalajoen yläasteen liikuntasalissa vuosittain pidettäviin yhdistysten yhteisiin Naisten messuihin 1.12.2007, jossa yhdistys myi lahjoitettuja tuotteita ja toi tunnetuksi yhdistystä ja projektia. Näillä Messuilla on yhdessä tekemisen ilo muiden vapaaehtoisjärjestöjen kanssa.

Yhdistyksen projektivastaava osallistui Omaishoitajat ja Läheiset – Liitto ry:n järjestämille Neuvottelupäiville Helsingissä 23.–24.8.2007. Muiden paikallisyhdistysten ja eri projektien tapaaminen ja verkostoituminen valtakunnallisesti on merkittävää hyvien käytäntöjen leviämiseksi ja uusien ideoiden löytämiseksi.

Edunvalvonta

Tiivistettiin yhteistyötä kuntien omaishoidonvastaavien kanssa. Hallituksen tietoon tuli paljon sellaisia omaishoitajia, jotka tarvitsivat ohjausta ja neuvontaa omaan tilanteeseensa. Hallitus sai informaatiota siitä, että kunnat eivät noudata lakia omaishoidontukea haettaessa ja samalla kunnat panevat omaishoitajat eriarvoiseen asemaan tuen myöntämisessä ja palvelujen antamisessa. Tietoa omaishoitajalain mukanaan tuomista ongelmista ja muutoksista omaishoitajien tuen ja palvelujen saannissa seurattiin aktiivisesti. Huomattiin, että tietoon tulleet asiat pitivät paikkansa. Hallitus tuki omaishoitajia antamalla tietoa Omaishoitajat ja Läheiset – Liitolta tulleiden tiedotteiden ja oppaiden välityksellä kannustaen omaishoitajia aktiivisuuteen heille itselleen kuuluvissa oikeuksissa. Hallituksen jäsenet tiedottivat omaishoitajille projektista ja sen antamasta ohjauksesta ja neuvonnasta. Hallituksen jäseniä oli mukana vertaistukitoiminnassa, joten myös tätä kautta tietoa ja omakohtaisia kokemuksia jaettiin omaishoitajien kesken eri paikkakunnilla.

Virkistystoiminta

Projektin järjestämään Vertaistukiryhmien virkistyspäivään Sievissä 20.9.2007 osallistui hallituksen jäsen Erkki Huhtakallio avustamalla omaishoitajia kuljetuksessa virkistyspaikalle. Varajäsen Matti Saarikettu kuvasi tilaisuuden ja teki jutun nettisivuille. Varajäsen Inkeri Luoto osallistui kuljetukseen. Sosionomiopiskelija/ Ylivieskan vertaistukiryhmänvetäjä oli myös mukana päivillä.

Kirkkokonsertti oli Kalajoen kirkossa 30.11.2007, esiintyjänä laulaja Eino Grön.

Pikkujoulu järjestettiin projektin kanssa yhteistyössä Kalajoen hiihtomajalla 11.12.2007 Kehitysvammaisille nuorille.

Naisten Messut olivat 1.12.2007

Koulutus

Hallituksen jäsen Erkki Huhtakallio ja projektivastaava Anne Männistö osallistuivat Vertaisohjaajakoulutukseen, Ylläksellä 3.5.–5.5.2007 aihe: Luonnon vaikutus ihmisen jaksamiseen, kouluttajana Omaishoitajat ja Läheiset Liitto ry/Taina Laakso. Taimi Kangas ja Erkki Huhtakallio osallistuivat Vertaisohjaajien jatkokoulutukseen 21.9.2007 Ylivieskassa, koulutus Taina Laakso/Omaishoitajat ja Läheiset – Liitto

Tiedotus

Yhdistys tiedotti toiminnastaan ja tapahtumista paikallislehdistä ilmaisilla järjestöpalstoilla. Lehtiä olivat: Kalajokiseutu, Vieskalainen, Sieviläinen, Pookisanomat ja Kalajokilaakso-lehti. Projektin osalta tiedotusta toteutettiin mm. projektiesitteiden kautta, joita jaettiin kaikissa kuudessa kunnassa yhdistyksen tilaisuuksissa. Yhdistyksen jäsenille postitettiin kaksi jäsenkirjettä vuoden 2007 aikana toinen keväällä ja toinen syksyllä.

Yhdistyksen www-kotisivujen käyttö on lisääntynyt. Kävijämäärää on seurattu laskimella. Sivut ovat merkki yhdistyksen edistyksestä toiminnasta. Ansio hyvistä kotisivuista kuuluu yhdistyksemme aktiiviselle jäsenelle Matti Saariketulle. Hän on suunnitellut ja toteuttanut kotisivut sekä huolehtinut myös niiden päivittämisestä.

Sivut toivat yhdistykselle suurta tunnettavuutta. Yhdistyksen jäseneksi voi mm. liittyä netin kautta. Sivujen Tapahtumat palkilta kävijä näki kaikki yhdistyksen tiedossa olevat omaishoitajuuteen liittyvät tapahtumat alueellamme. Siellä olivat myös yhdistyksen järjestämät tapahtumat, koulutukset sekä muu toiminta. Osoite: www.kotinet.com/omaishoitajat

Talous ja voimavarat

Yhdistyksen toiminta niiltä osin, kun se perustuu projektin toimintoihin, rahoitettiin RAY:n projektiavustuksella. Muilta osin toimintaa rahoitettiin Omaishoitajat ja Läheiset – Liiton jäsenmaksupalautuksilla, kunnilta saamalla toiminta-avustuksilla, myyntituotoilla sekä pienillä lahjoituksilla. Maininnan arvoinen on yhden kunnallisen luottamushenkilön lahjoitus. Hän luovutti luottamustoimistaan saamansa nettopalkkion yhdistykselle. Periaatteellisenä eleenä kunnioitettava, vaikka kokonaissummana ei suuri. Se on osoitus omaishoitajien työn arvostuksesta.

Varainhankintaa toteutettiin osallistumalla Naisten Messuille omalla myyntipöydällä (tuotteet lahjoituksina). Myös pientä julkaisu- ja adressimyyntiä on harrastettu. Jou-

lukuussa järjestetyn kehitysvammaisten pikkujoulun tuotot menevät niin ikään yhdistyksen toiminnan ylläpitoon. Pienet lahjoitukset on kohdennettu omaishoitajien virkistystoimintaan.

UUTTA POTKUA –VOIMAANTUMISPROJEKTI

Omaishoitajien ja heidän hoidettaviensa sekä läheistensä kokonaisvaltainen arjessa jaksamisen tukeminen eri toimintamallien avulla 2007–2011.

YLEISTÄ

Omaishoitajien määrä on suuri ja kasvaa Ylivieskan seutukunnan alueella edelleen toimintamallien muuttuessa entistä kotihoitoisemmiksi. Kuntien määrärahojen riittämättömyys omaishoidon osalta vaikuttaa omaishoitajien syrjäytymiseen ja turhautumiseen. Kotona hoidetaan yhä vaikeampihoitoisia omaisia. Moni omaishoitaja on sidottu kotona tapahtuvaan raskaaseen hoitotyöhön niin, etteivät voimavarat riitä enää hakeutumaan palvelujen piiriin ja etsimään sitä henkilöä, joka tekisi palvelujen tarpeen kartoituksen. Myös tietämättömyys omista oikeuksista on yleistä: tieto eri tukimuodoista puuttuu monilta omaishoitajilta kokonaan. Velvollisuudentunne läheistä kohtaan on este palvelujen piiriin hakeutumisella. Omissa oloissaan jotenkuten pärjäävät ja vähänkin keskusten ulkopuolella asuvat omaishoitajat ja hoidettavat ovat eri tukimuotojen tavoittamattomissa. Usein avuntarve selviää vasta kun hoitaja tai hoidettava joutuu sairaalahoitoon. Kuntien palveluissa oli eroja näinkin pienellä alueella. Omaishoitajien tapaamisissa huomattiin, että omaishoitajat pannaan eriarvoiseen asemaan kunnissa. Usein tulee vastaan kysymys miksi omaishoitajien palvelut eivät ole yhtenäiset, vaikka meillä on olemassa omaishoitajalaki. Omaishoitajien mielestä lakia ei vieläkään noudateta, vaan vedotaan siihen, ettei omaishoidontuki ole subjektiivinen etu. Toimintakykymittaristo ei ole aina asianmukainen, ja omaishoidon saamiseen oikeuttavat pisterajat ovat (samallakin mittaristolla) eri kunnissa erilaiset. Maalaisjärjen käyttöönotto olisi toivottavaa, hyvän ammattiosaamisen lisäksi, omaishoitajia, hoidettavia ja heidän tilanteitaan kohdattaessa.

Keskeinen tehtävä projektissa oli tehdä laaja-alainen kartoituskysely omaishoitajille toimialueella. Näin saatiin tarkennettua kuvaa omaishoitajista, heidän tarpeistaan ja tilanteistaan kotona. Kyselystä saadun tiedon pohjalta pyrimme räätälöimään toimintamalleja (projektisuunnitelman raameissa pysyen), jotka vastaavat toimialueen omaishoitajien tarpeisiin. Kyselyn perusteella näytti, että jo alkuperäisessä projektisuunnitelmassa valitut toimintamallit vastaavat melko hyvin omaishoitajien tarpeita. Eivät taloudelliset eivätkä henkilöressurssimme riitä kotona tapahtuvaan ohjaukseen ja neuvontaan, jota toivottiin kyselyvastauksissa. Toimimme suunnitelman mukaisesti ja annamme kerran kuukaudessa sovituissa paikoissa, sovittuna päivinä ja kellonaikoina ohjausta ja neuvontaa omaishoitajille kussakin toiminta-alueen kunnassa.

TAVOITTEET

Projektin keskeisenä tavoitteena ensimmäisenä toimintavuonna (2007) oli tavoittaa projektialueella mahdollisimman suuri määrä omaishoitajia ja näin mm. lisätä tietoa omaishoitajien todellisesta määrästä sekä saada omaishoitajat tietoisiksi omista oikeuksistaan. Tavoitteena oli myös löytää vaikeissa tilanteissa olevia omaishoitajia /hoidettavia ja rohkaista, tukea sekä ohjata heitä erilaisten palvelujen piiriin. Antaa heille ymmärrettävää tietoa kuntouttavista lomista, eri järjestöjen palveluista sekä myös seurakuntien tukipalveluista. Auttaa omaishoitajia ottamaan yhteyttä niihin tahoihin, joista heille kuuluvat palvelut löytyvät. Käynnistää uusia vertaistukiryhmiä ja tukea kaikin mahdollisin tavoin jo olemassa olevia ryhmiä ja niiden vetäjiä. Etsimme alueen omaishoitajista uusia ryhmänvetäjiä. Järjestää vertaistukeen osallistuville virkistyspäiviä yhteistyötahojen kanssa. Suunnitella ja järjestää Voimaantumispäivät (3-4 päivän kestävä) omaishoitajille yhdessä hoidettavan kanssa.

Projektin tarkoitus on tarjota omaishoitajille sekä hoidettaville tukea ja voimavaroja lisäävää toimintaa:

Ohjausta ja Neuvontaa

- omaishoitajat saavat yksilöllistä, luottamuksellista ja asiakaslähtöistä palvelua sekä ohjausta omalla paikkakunnallaan omaishoitajuuteen liittyvissä asioissa.
- omaishoitaja tietää ajan ja paikan mistä hakea apua häntä askarruttaviin kysymyksiin.
- omaishoitaja pohtii projektityöntekijän kanssa yhdessä, juuri hänelle sopivia vaihtoehtoja arjessa jaksamisessa.
- omaishoitajan rohkeus kasvaa lähestyä sellaisia tahoja, jotka päättävät häntä koskevista asioista.
- yhteistyö kuntien omaishoidosta vastaavien kanssa vakiintuu.

Voimaantumispäiviä yhdessä hoidettavan kanssa

- omaishoitaja ja hoidettava saavat tukea kokonaisvaltaisten jo käytössä olevien voimavarojen ylläpitoon ja löytävät uusia voimavaroja ammatti-ihmisten avulla
- yhteisten luentojen kautta heille avautuu uusia näkökulmia omaan tilanteeseensa.
- omaishoitaja voi rauhallisin mielin osallistua hänelle järjestettyyn omaan ohjelmaan.
- osallistujille pyritään kehittämään myös yhteisiä viriketapahtumia he unohtavat edes hetkeksi päivittäisen hoitotilanteen ja saavat henkisen ja sosiaalisen jaksamiseen eväitä yhteiseen arkeen.

- Voimaantumispäivien palaute/arviointipäivä Vertaistukitoiminta
- Omaishoitajilla on mahdollisuus saada uusia näkökulmia elämäntilanteisiinsa toisten omaishoitajien kanssa.
- Lisää omaishoitajien elämän hallintaa ja hyvinvointia yhteisöllisyyden sekä kokemuksellisuuden avulla.
- Toisten omaishoitajien kanssa sosiaalisuus lisääntyy ja henkinen jaksaminen vahvistuu. Virkistyspäivinä fyysinen kunto kohenee sekä toimintapäivinä virikkeellisyys lisääntyy.
- Vapaaehtoisista omaishoitajista koulutetaan ryhmien vetäjiä Liiton koulutuksissa. Koulutuksen kautta omaishoitajan itsetunto arvostus itseään kohtaan kohenee.

ORGANISAATIO

Toimialue

Projekti toteutettiin koko yhdistyksen toimialueella Ylivieskassa, Kalajoella, Alavieskassa, Sievissä, Merijärvellä ja Oulaisissa. Toiminta-alueen halkaisija on alle 100 km ja kuntakeskusten väliset etäisyydet 17- 50 km. Projektialueen asukasluku oli noin 40 200. Omaishoidontukea saavia oli 311 henkilöä vuoden 2007 lopussa. Projektin toimisto sijaitsee Kalajoella Kasarmintie 2 B:ssä, jossa projektin toimisto- ja suunnittelutyöt pääasiassa tehdään. Projektivastaava kävi alkuvuodesta pyytämässä tiloja kaikista kuudesta kunnasta ohjausta ja neuvontaa varten, sekä Oulaisissa vertaistukiryhmää varten. Ennen kuin ohjaustiloja kunnilta oli saatu projektin käyttöön, projektivastaava teki muutamia kotikäyntejä ohjauksen ja neuvonnan merkeissä alueen kunnissa.

Henkilöstö

Projektivastaavana toimi 1.3.–31.12.2007 Anne Männistö. Hänen tehtäviinsä kuului projektin suunnittelu, raportointi, laskunmaksu, laskujen tilipalveluun viennit sekä projektin toteutus kokonaisuudessaan. Osa-aikaisena projektityöntekijänä toimi Vuokko Lukkari 1.10.–31.12.2007. Hänen vastuullaan oli ohjauksen ja neuvonnan toteutus kunnissa sekä Voimaantumispäivien suunnittelu ja toteutus projektivastaava Anne Männistön kanssa.

Projektiohjausta antoi ja toteutuksen etenemistä seurasi projektin ohjausryhmä, joka valittiin projektin toiminta-alueen kuuden kunnan omaishoidon asiantuntijoista. Ohjausryhmään kuuluivat: Diakonissa Heli Heikkilä Alavieska, kotipalvelunohjaaja Tarja Manninen Kalajoki, opettaja Anneli Tuikkala Kalajoen Kr. Opisto, vanhustyön johtaja Elina Lehtomaa vanhustyön johtaja Oulainen, opettaja Leena Lähdesmäki-Mäkinen Oulaisten ammattiopisto, kehitysvammaisten kuntoutusohjaaja Helena Kinunen Sievi, vanhustyön johtaja Erja Laulumaa Ylivieska, hallituksen puheenjohtaja/omaishoitaja Meeri Rinta-Jouppi. Ohjausryhmä kokoontui kolme kertaa toiminta

vuonna. Yhdistyksen hallitus seurasi projektin etenemistä projektivastaava Anne Männistön raportoinnin kautta. Anne Männistö osallistui hallituksen kokouksiin. Yhdistyksen puolelta projektityöntekijöiden lähiesimiehenä toimi hallituksen puheenjohtaja. Projektivastaava ja hallituksen puheenjohtaja tekivät ajoittain tiivistäkin yhteistyötä projektin käytännön toteuttamisasioissa.

Yhdistyksen ja projektin nettisivuista vastaa vapaaehtoistyönään omaishoitaja Matti Saarikettu. (Hallitus päätti kuitenkin antaa hänelle pienen palkkion hienosti hoidetusta harrastuksestaan toimintavuonna).

Ohjaus ja neuvonta

Neuvottelimme kunnilta ja seurakunnilta toimitilat, jonne omaishoitajien on helppo löytää ja tulla. Projektin toimitiloissa heitä on vastaanottamassa hyvä kuuntelija ja keskustelija. Annamme yksilöllistä, asiakaslähtöistä ja luottamuksellista ohjausta sekä neuvomme pehmeästi ja selkokielellä eteenpäin asioiden hoitamisessa. Annamme tietoa omaishoitajille kuuluvista eduista ja palveluista sekä rohkaisemme omaishoitajia ottamaan yhteyttä omaishoidonvastaaviin. Avustamme heitä lomakkeiden ja hakemusten täyttämässä, valitusten tekemisessä ja lomille hakemisessa. Otamme huomioon myös omaishoitajan lähiverkoston asioiden hoitamisessa. Ohjaamme omaishoitajia myös yhdistyksemme vertaistukiryhmien ja virkistystoiminnan piiriin. Projektin ja omaishoidonvastaavien kanssa yhteistyö lähti moitteettomasti käyntiin.

Neuvonta ja ohjaustyötä teimme aluksi puhelimitse ja muutamilla kotikäynneillä. Loppuvuodesta meillä oli viidessä kunnassa toimitilat ja sovitut päivät sekä ajat omaishoitajien ohjausta ja neuvontaa varten. Ohjauksesta ja neuvonnasta tiedotettiin omaishoitajille esitteillä sekä lehtien palstoilla. Kalajoen toimistolla ohjaus ja neuvonta aika oli pidempi klo 9.00–13.00, tällöin oli muiden kuntienkin omaishoitajilla mahdollisuus tulla käymään tai soittaa omissa asioissaan.

Voimaantumispäivät

Voimaantumispäiviä järjestimme yhden 30.10.–2.11.2007. Tarjousten perusteella ja hallituksen päätöksellä Voimaantumispäivät järjestettiin Kalajoen Kristillisellä Opistolla. Kalajoen Opistolla projektivastaavalla ja projektityöntekijällä oli parhaat mahdollisuudet käyttää omaa ammattitaitoa ja työpanosta päivien toteuttamiseen. (Muilla tarjoajilla pitkälle valmiita kokonaispaketteja.) Projektivastaava Anne Männistö, projektityöntekijä Vuokko Lukkari ja sosionomiopiskelija Niina Hietala suunnittelivat ja toteuttivat Voimaantumispäivät. Majoitus- ja ruokailupalvelut ostimme sekä tarvitsemiamme isompia tiloja vuokrasimme Kalajoen Kristilliseltä Opistolta käyttöömmek. Avustajina päivillä olivat Oulaisten ammattiopiston lähihoidon kuntoutuspuolen aikuisopiskelijat. Ohjelmaa tuottivat myös Kokkolan ammattikorkeakoulun esittävän taiteen opiskelijat sekä Nivalan Kansalaisopiston eläkkeellä oleva rehtori An-Lis Ta-

kalo. Kalajoen Kristillisen Opiston rehtori Veli Siljander hänen vaimonsa Kirsti osallistuivat päätösjuhlaamme Mikaelin Kappelissa. Voimaantumispäiville valittiin 12 omaishoitajaparia. Kaksi paria jäi pois hoidettavan sairastumisen vuoksi. Sovimme kurssilaisten kanssa palautepäiväksi 4.2.2008 klo 13.00 ja paikaksi Kalajoen kr. opiston.

Vertaistukiryhmät

Vertaistukiryhmät toimivat viidessä kunnassa määrättyinä päivinä ja aikoina kerran tai kahdesti kuukaudessa. Jokaisessa kunnassa vertaisohjaajat suunnittelevat ohjelmansa itse. Osa ryhmistä on toiminnallisia ja osa on keskusteluryhmiä. Projekti tukee ja järjestää virkistystoimintaa ryhmille. Projektivastaava ja projektityöntekijä vierailivat ryhmissä muutaman kerran tiedottaen projektin etenemisestä. Projektivastaava Anne Männistö ja Omaishoitajat ja Läheiset ry:n vertaisohjaaja Taina Laakso järjestivät palaverin ja joulutapaamisen vertaisohjaajille Kalajoella 14.12.2007 klo 13.00- 18.00. Palaverissa keskusteltiin ensi vuoden visioista ja yhteistyöstä ryhmien ja projektin kanssa. Merijärvellä ei ole vielä toimintaa. Palaveriaika projektivastaavan ja omaishoidon vastaavan ja seurakunnan diakonissan kanssa siirtyi ensi vuoden tammikuulle vertaistukiryhmätoiminnan, ohjauksen ja neuvonnan sekä tilojen etsimisen osalta. Yhteyksiä otettiin useaan otteeseen, mutta yhteistä aikaa ei saatu järjestymään aiemmin. Projekti tiedottaa ryhmien kokoontumisesta paikallislehdissä yhdistyspalstoilla.

Luennointi ja keskustelujen alustus

Luentopyynnöt lisääntyivät selvästi projektin aloitettua toimintansa ja niissä vastaanotto olikin erittäin positiivista. Luentoja toteutettiin projektin aikataulujen ja mahdollisuuksien rajoissa.

Projektivastaava kävi luennoimassa Oulaisten ammattiopistolla lähihoitajaopiskelijoille kolmannen sektorin ja RAY:n rahoittaman projektin toiminnasta sekä kuntien ja kolmannen sektorin yhteistyöstä. Luento kertoi johdonmukaisesti, Omaishoitajat ja läheiset Liitosta ja sen paikallisyhdistyksistä ja niiden RAY:n rahoittamista projekteista.

Projektivastaava luennoi omaishoitajille voimaantumispäivillä yhteensä kolme luentoa, jotka luennot oli koottu Omaishoitajat ja Läheiset Liitto ry:n opaskirjasta ”Omaishoitajat keskustelevat.” Aiheina olivat: ”Vaikeat tunteet omaishoidossa” ”Omaishoitaja tunnista uupumuksesi” ja ”Miten hoidan itseäni, mikä auttaa jaksamaan.”

Projektivastaava kävi alustamassa keskusteluja mm. Oulaisten ja Kalajoen vertaistukiryhmissä toiminta vuonna. Projektivastaava toimii Kalajoella ryhmän toisena ohjaajana omaishoitajan lisäksi.

Eduvalvonta

Projekti vastaava ja projektityöntekijä auttoivat henkilökohtaisesti omaishoitajia valitusten tekemisessä sekä olemaan tietoisia omista oikeuksistaan omaishoitajana. Otettiin myös yhteyttä omaishoidonvastaaviin asiakkaita henkilökohtaisten asioiden selvittämisessä. Rohkaistiin keskustelujen avulla omaishoitajia ottamaan yhteyttä kuntien omaishoidosta, rahallisesta tuesta ja palveluista päättäviin henkilöihin. Keskusteltiin lautakuntien puheenjohtajien kanssa kuntien omaishoidon tilanteista ja lautakuntien suhtautumisesta omaishoidon asioihin. Keskustelemalla autettiin omaishoitajia, hoidettavan kanssa tulleiden vaikeuksien selvittämisessä ja ohjattiin ottamaan yhteyttä oikeisiin ammatti-ihmisiin.

Järjestettiin yhteistyössä Haapaveden Hopeaa Helmeen projektin kanssa Lakiseminaari lähialueiden omaishoitajille ja päättäjille sekä asiasta kiinnostuneille. Luennoijana lakiasioista oli lakiasiantuntija Jarkko Helminen. Helmiselle sai tehdä luennon lopussa kysymyksiä omaishoidon asioista. Kansanedustaja Antti Rantakangas toi terveiset eduskunnasta ja Omaishoitajat ja Läheiset Liitto ry:n projektisihteeri Marjut Välikangas luennoi Hyvistä ja Laadukkaista käytännöistä. Uutta Potkua –voimaatumisprojekti sai paljon kiitosta seminaarin järjestämisestä ja hyvin suunnitellusta tapahtumasta. Osallistujia oli noin 100 henkilöä.

Projektihenkilöstön koulutukset (projektivastaava/projektityöntekijä)

- Projektin onnistumisen avainkohdat, Raahe 22.2.2007 klo 8.00–15.00 kouluttaja Oulun kesäyliopisto
- Projektipalaveri, Raahen kirjasto 22.2.2007 klo 16.00- 19.00, Anne Männistö ja vertaisohjaaja Taina Laakso Omaishoitajat ja Läheiset Liitto ry
- Ray:n Projektikoulutus, Espoo 14.3.2007
- Ryhmän ohjaajakoulutus, Kuopio 20–21.3.2007, kouluttajana Omaishoitajat ja Läheiset Liitto ry
- Vertaisohjaajakoulutus, Ylläs 3.5.–5.5.2007 aihe: Luonnon vaikutus ihmisen jaksamiseen, kouluttajana Omaishoitajat ja Läheiset Liitto ry/Taina Laakso
- Arvokas vapaaehtoistyöseminaari, Ylivieska 7.5.2007
- Pohjois-Suomen vanhusneuvostopäivät, Oulu 11.5.2007
- Vertaisohjaajien koulutuspäivä, 21.9.2007, Ylivieska
- Yhdessä omaishoitajien parhaaksi, 29.10.2007, Oulu
- Hallituksen puheenjohtaja Meeri Rinta-Jouppi ja projektivastaava Anne Männistö osallistuivat Talouden suunnittelukoulutukseen Oulussa 12.9–13.9.2007.
- Hyvät Käytännöt palveluohjaus-seminaari, CARERI-projekti Omaishoitajat ja Läheiset -Liitto ry, Raahe 16.10.2007

Yhteistyö

Toimintavuonna panostettiin yhteistyötahojen etsimiseen ja laajentamiseen toiminta-alueella. Yhteistyö monella taholla kuntien sosiaalitoimen, seurakuntien, oppilaitosten, muiden lähialueen hankkeiden ja projektien sekä eri potilasjärjestöjen kanssa tiivistyi kuluneella kaudella. Projektivastaava vieraili useiden eri tahojen järjestämissä tilaisuuksissa ja ryhmissä esitellen projektia ja hankkien tietoa sekä neuvotellen samalla yhteistyön mahdollisuuksista.

Tärkeimmät yhteistyötahot olivat Kalajoen rovastikunnan diakoniatyöntekijät, alueen eläkeläisjärjestöt, Oulaisten ammattiopisto/opiskelijat, Kalajoen Kristillinen opisto, kuntien omaishoidonvastaavat, Haapaveden Hopeaa Helmeen projekti.

Yhteistyötä tehtiin monella taholla kuntien sosiaalitoimen, oppilaitosten, Kelan, yhdistysten, järjestöjen, muiden hankkeiden ja projektien sekä seurakunnan kanssa yhdistyksen toimialueella.

Oulaisten sosiaali- ja terveystieteiden ammattiopiston omaishoidon kehittämishankkeen kanssa käytiin laaja-alaisia yhteistyöpalavereja, joissa olivat mukana useiden kuntien omaishoidonvastaavat, yhdistysten puheenjohtajat ja projektityöntekijät.

Haapaveden projektikoordinaattorin Eija Tuomen kanssa suunniteltiin ja järjestettiin yhteistyössä Omaishoidon lakiseminaari Ylivieskan Akustiikassa omaishoitajille ja kuntien omaishoidon asioista päättävälle henkilölle toimialueillamme ja naapurikunnissa.

Vanhustyön kehittämishankkeen (yli 65 vuotiaat) kanssa käytiin useita palavereja yhteistyön mahdollisuuksista. Hanke toimii osittain yhdistyksemme kanssa samalla toimialueella.

Virkistystoiminta

Projektivastaava osallistui Kalajoen rovastikunnan ja Kalajokilaaksolehden alueen omaishoitajille järjestämään virkistystapahtumaan syksyllä 2007 Kalajoella, alueen omaishoitajien kanssa. Hän jakoi omaishoitajille esitteitä projektista ja esitteli puheenvuorossaan projektin toimintaa.

Projekti järjesti yhteistyössä Oulaisten ammattiopiston opiskelijoiden kanssa kuntouttavan virkistyspäivän alueen ryhmäläisille Sievin Louetissa seurakunnan leirikeskuksessa 20.9.2007.

Projektityöntekijät suunnittelivat ja toteuttivat yhdistyksen hallituksen kanssa yhteistyössä kehitysvammaisten pikkujoulun Kalajoen Hiihtomajalla 11.12.2007.

TIEDOTUS

Heti valtioneuvoston tehtyä päätöksen myöntää Ylivieskan Seutukunnan Omaishoitajat ja Läheiset ry:lle rahoitus Uutta Potkua –voimaantumiprojektiin asiasta tiedotettiin alueella.

Lehdistötilaisuus projektista ja sen suunnitelmista pidettiin 12.3.2007 projektin toimistolla. Tilaisuuteen osallistui kaksi alueellista sanomalehteä sekä yksi paikallislehti (sanomalehdet Kalajokilaakso ja Keskipohjanmaa sekä Kalajoki-lehti).

Projektivastaava suunnitteli ja teki projektiesitteet yhteistyössä Annelia -suunnittelun kanssa. Tekstitys oli projektivastaavan kirjoittama. Projektivastaava esitti projektin logoon Joutsenet aiheetta, joka kuvaa uskollisuutta ja kiinteää suhdetta sekä toisesta huolehtimista. Logon toteutti hallituksen puheenjohtaja/ taitelija Eeva Salmela. Esitteen kuvat ovat projektin kuvatiedostoista ja esittävät alueen ihmisiä. Heiltä saatiin lupa julkaisuun. Esite saatiin jakeluun elokuussa 2007. Sitä jaettiin 500 kpl eri tilaisuuksissa toimintavuonna.

Tiedottamista lehdissä lisättiin tuntuvasti kuluneella toimintakaudella. Tietoa projektin toiminnasta, tapahtumista ja muusta toiminnasta välittyi kuntien omaishoidon vastaavien lähettämässä kirjeissä ja tiedotteissa sekä eri tilaisuuksissa. Pääosassa tiedottamisessa olivat Omaishoidon Lakiseminaari- ja voimaantumispäivätiedottaminen. Lakiseminaaritiedotteita oli Kalajokilaaksossa ja Pyhäjokiseudussa. Ilmoitus pantiin lehtiin kaksi kertaa, toinen oli muistutusilmoituksena edullisempi.

Lakiseminaari toikin projektille lehdistön kautta suurta julkisuutta. Useat lehdet olivat paikalla ja haastatteluja annettiin kolmeen eri lehteen. Projektia esiteltiin Sosiaalialan messuilla 12–13.10.2007 Ylivieskassa.

Yhdistyksen kotisivujen käyttö osoitteessa kotinet.com/omaishoitajat on lisääntynyt selvästi, mikä kertoo myös omaishoitajien lisääntyvästä nettisivujen käytöstä ja atk-osaamisen paranemisesta.

ARVIOINTI

Vaikuttavuutta ja toimintaa arvioitiin

Projektin arvioinnissa seurataan toimintamallien toimivuutta, vaikuttavuutta ja merkitystä omaishoitajien kokonaisvaltaiselle (fyysiset, psyykkiset, sosiaaliset ja hengelliset) hyvinvoinnille. Projektin toteuttamista seurataan ja arvioidaan ohjausryhmän palaverissa ja saadun palautteen perusteella hiotaan toimintamalleja, kun tarvetta ilmenee. Yhdistyksen hallitus arvioi projektin etenemistä ja tavoitteiden saavuttamista (yhdistys/projekti) yhteisissä kokouksissa.

Projektivastaava teki oman työn arviointia ja arvioi myös tapahtumien onnistumista sekä niiden vaikuttavuutta toimintakauden ajan (kirjallisesti ja havainnoiden).

- laskettiin osallistujamäärät kaikista tilaisuuksista
- kerättiin eri tilaisuuksiin kuten Voimaantumiskursseille ja Lakiseminaariin osallistuneilta kirjallista palautetta sekä kirjallinen läsnäololuettelo.
- yhteistyötahojen yhteisissä tapaamisissa pyydettiin suullista ja kirjallista palautetta projektin kehittämästä toiminnasta eri tahojen näkökulmasta.

TALOUS

Uutta Potkua -Voimaantumiprojekti sai Raha-automaattiyhdistyksen projektirahoitusta ensimmäiselle toimintavuodelle 70.000 euroa. Osa projektin kuluista katettiin Voimaantumispäivien omavastuuosuuksilla, joka oli yhteensä 450 euroa. Kirjanpito palvelut ostettiin Marin tilipalvelulta Ymmyrkäisentie 10, 85100 Kalajoki. Tilintarkastajiksi pyydettiin KTM Jari Nurkkala ja Eero Nevalainen varalla Marja Määttä.

Kertomus toiminnasta tarkistettiin hallituksen kokouksessa 27.2.2007.

Tarkistettu ja hyväksytty
